Agata Krzemińska

Udział polskich kontyngentów policyjnych w misjach poza granicami kraju

Obronność - Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej nr 4(16), 45-55

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

AUTOR
mgr Agata Krzemińska
a.krzeminska@aon.edu.pl

UDZIAŁ POLSKICH KONTYNGENTÓW POLICYJNYCH W MISJACH POZA GRANICAMI KRAJU

Słowa kluczowe: Policja, polski kontyngent policyjny, misje pokojowe, ONZ, NATO, UE

Polska, poprzez udział w misjach i operacjach poza granicami kraju, aktywnie angażuje się w kształtowanie międzynarodowego bezpieczeństwa. Od kilkudziesięciu lat polscy żołnierze i funkcjonariusze narażają swoje życie w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, by wspólnie z siłami sojuszów przywrócić lub zbudować pokój w krajach ogarniętych konfliktami i zapewnić bezpieczeństwo miejscowej ludności. Poprzez działania poza granicami państwa wnoszą zatem istotny wkład w bezpieczeństwo międzynarodowe.

Największą formacją, poza Siłami Zbrojnymi, która bierze udział w działaniach poza granicami państwa jest Policja. Zgodnie z mandatem organizacji pokojowych, policjantom powierza się różne zadania z zakresu obserwacji, inspekcji, przestrzegania praw człowieka czy pomocy instytucjom międzynarodowym w dystrybucji pomocy humanitarnej. Celem niniejszego artykułu jest scharakteryzowanie udziału funkcjonariuszy polskiej Policji w misjach poza granicami kraju oraz identyfikacja ich wkładu w działania na rzecz budowy międzynarodowego pokoju.

Policja – definicja, struktura organizacyjna, zadania

Słowo *policja* pochodzi od greckiego słowa *politeja* oznaczającego zarządzanie miastem. Przez język łaciński zostało przejęte jako *politia*. Pojęcie to miało bardzo rozległy zakres znaczeniowy wyrażający ogół funkcji państwowych. To szerokie rozumienie utrzymywało się do XIX wieku, kiedy to z policją zaczęto wiązać tylko zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego[1].

Według definicji słownikowej *policja* to *organ państwowy powołany do ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego; też: funkcjonariusze tego*

[1] Por. S. Pieprzny, *Policja. Organizacja i funkcjonowanie,* Wolters Kluwer Polska, Warszawa, 2011, s. 11.

organu[2]. Zgodnie z informacją zawartą na stronie internetowej polskiej Policji (informacja zgodna z zapisem w *Ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji*): *Policja polska jest scentralizowaną, uzbrojoną i jednolicie umundurowaną formacją*[3].

Aktem prawnym, który reguluje w Polsce zagadnienia związane ze strukturą organów Policji, zakresem jej kompetencji i zadań, jak również formami działania jest *Ustawa z dnia z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji*. Zgodnie z jej zapisami: *Tworzy się Policję jako umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego*[4].

W polskim prawie termin *policja* ma dwa znaczenia:

- przedmiotowe – sfera działalności państwa związana ze stosowanym przez policję przymusem wobec niektórych osób lub instytucji;
- podmiotowe – specyficzne korpusy osobowe, których zadaniem jest ochrona konstytucyjnego ustroju państwa oraz zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego[5].

Współczesna polska Policja składa się z następujących rodzajów służb[6]:

- kryminalnej,
- śledczej,
- prewencyjnej,
- wspomagającej działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym,
- Lotnictwo Policji, które utworzono na mocy zarządzenia komendanta głównego Policji wydanego na podstawie *Ustawy o Policji*[7].

W skład Policji wchodzi również policja sądowa, której szczegółowy zakres zadań i zasady organizacji określa, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości[8].

Do wykonywania swoich obowiązków policjanci przygotowują się w szkołach i ośrodkach szkolenia, które również ustawowo wchodzą w skład Policji. Należą do nich[9]:

- Wyższa Szkoła Policji, ośrodki szkolenia i szkoły policyjne;

---

[2] Internetowy Słownik Języka Polskiego PWN, http://sjp.pwn.pl/sjp/policja;2571921 [dostęp: 03.06.2015].

[3] http://www.info.policja.pl/ [dostęp: 03.06.2015], *Ustawa z dnia z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji*, Dz. U. z 2015 r., poz. 529, art. 1.1.

[4] *Ustawa z dnia z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji*, Dz. U. z 2015 r., poz. 529, art. 1.1.

[5] Por. B. Hołyst, *Policja na świecie*, Lexis Nexis, Warszawa, 2011, s. 122.

[6] Por. *Ustawa z dnia z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji…*, art. 4.1.

[7] *Zarządzenie nr 1158 Komendanta Głównego Policji z dnia 17 października 2005 roku w sprawie powołania oraz określenia organizacji, zakresu działania i właściwości terytorialnej służby Lotnictwo Policji*, Dz. Urz. KGP, nr 17, poz. 117.

[8] Por. *Ustawa z dnia z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji…*, art. 4.2.

[9] Por. tamże, art. 4.3.

- wyodrębnione oddziały prewencji i pododdziały antyterrorystyczne;
- instytuty badawcze.

Centralnym organem administracji rządowej, właściwym w sprawach ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, jest Komendant Główny Policji, który podlega ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz jest przełożonym wszystkich funkcjonariuszy Policji (policjantów)[10].

Główny zakres zadań Policji określony został w *Ustawie o Policji*. Podstawowe zadania dotyczą ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Zgodnie z art. 1 ust. 2 Policja zajmuje się m. in[11]:

- ochroną życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego (zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania);
- inicjowaniem i organizowaniem działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- wykrywaniem przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców;
- kontrolą przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych;
- gromadzeniem, przetwarzaniem i przekazywaniem informacji kryminalnych.

Zapisy zawarte w art. 1 wskazują jednak, że rola Policji wobec społeczeństwa nie ogranicza się tylko do ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Sformułowanie: *służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa* (…) wskazuje, że zakres zadań Policji wykracza poza bezpieczeństwo i porządek publiczny. Można wnioskować, że każda sprawa służąca społeczeństwu, powinna leżeć w zakresie zadań Policji. Z tego wynikać też może istota działania Policji – pomimo tego, że jest to formacja uzbrojona i umundurowana, co mogłoby wskazywać na jej militarny charakter, to jej rola jest służebna nie tylko wobec państwa, ale przede wszystkim wobec społeczeństwa.

Policja realizuje również zadania, które wynikają z umów i porozumień międzynarodowych: *współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi, a także z organami i instytucjami Unii Euro-*

[10] Por. tamże, art. 5 ust. 1, art. 5 ust. 2.
[11] Por. tamże, art. 1 ust. 2.

pejskiej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów[12]. Międzynarodowa działalność polskiej Policji przejawia się m. in. w udziale w zagranicznych misjach pokojowych. Głównym przedmiotem rozważań w niniejszym artykule będzie udział polskich policjantów w misji w Liberii, Afganistanie, Gruzji i Kosowie.

Kontyngenty policyjne wydzielone do realizacji zadań poza granicami państwa w ramach misji pokojowych

Jedną z form współpracy międzynarodowej jest pełnienie służby przez policjantów w kontyngentach policyjnych wydzielonych do realizacji zadań poza granicami państwa. Zgodnie z zapisami zawartymi w *Ustawie o Policji*, funkcjonariusz Policji może zostać delegowany do pełnienia służby poza granicami państwa w celu realizacji zadań określonych w art. 1 ust. 2 pkt 7 i ust. 3[13], w kontyngencie policyjnym wydzielonym do udziału w[14]:

- misji pokojowej,
- akcji zapobiegania aktom terroryzmu lub ich skutkom,
- akcji ratowniczej i poszukiwawczej lub humanitarnej,
- szkoleniu i ćwiczeniach policyjnych,
- przedsięwzięciach reprezentacyjnych.

Delegowanie do pełnienia służby poza granicami państwa i przedłużanie czasu delegowania, w przypadkach misji pokojowej oraz akcji zapobiegania aktom terroryzmu lub ich skutkom, następuje za pisemną zgodą policjanta[15].

Posiłkując się zapisami zawartymi w *Ustawie o Policji* polski kontyngent policyjny można definiować jako wydzieloną jednostkę polskiej Policji, przeznaczoną do pełnienia służby poza terytorium RP (misji pokojowej, akcji zapobiegania aktom terroryzmu, akcji ratowniczej, poszukiwawczej i humanitarnej, szkoleniu i ćwiczeniach policyjnych oraz przedsięwzięciach reprezentacyjnych) zgodnie z uchwałą Rady Ministrów, zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych lub decyzją Komendanta Głównego Policji[16]. O utworzeniu kontyngentu policyjnego w przypadku misji pokojowej decyduje Rada Ministrów.

---

[12] Por. tamże, art. 1 ust. 2 pkt 7.

[13] *Ustawa z dnia z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji*…, art. 1 ust. 2 pkt 7: *współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi, a także z organami i instytucjami Unii Europejskiej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów*; art. 1 ust. 3: *Policja realizuje także zadania wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej oraz umów i porozumień międzynarodowych na zasadach i w zakresie w nich określonych*.

[14] Por. *Ustawa z dnia z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji*…, art. 145a ust. 1.

[15] Por. tamże, art. 145a ust. 2.

[16] Por. tamże, 145b ust. 1.

Oprócz *Ustawy o Policji* regulacje prawne dotyczące kontyngentów policyjnych zawarte są w następujących aktach prawnych:

- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 listopada 2002 roku w sprawie uprawnień i obowiązków policjantów delegowanych do pełnienia służby poza granicami państwa*[17],
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 listopada 2002 roku w sprawie należności pieniężnych otrzymywanych przez policjantów delegowanych do służby poza granicami państwa w kontyngencie policyjnym*[18],
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2003 roku w sprawie zatrudniania pracowników w kontyngentach policyjnych oraz ich wynagradzania*[19],
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu finansowania i działania kontyngentu policyjnego wydzielonego do realizacji zadań poza granicami państwa*[20],
- *Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 roku o weteranach działań poza granicami państwa*[21].

Polscy policjanci dotychczas pełnili służbę pod auspicjami[22]:

1. Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ):

- UNPROFOR (*United Nations Protection Forces* – Siły Ochronne Organizacji Narodów Zjednoczonych) – teren byłej Jugosławii 1992-1995;
- UNGCI (*United Nations Guards Contingent in Iraq* – Straż ONZ w Iraku) – 1995-1996;
- UNTAES (*United Nations Transitional Administration for Eastern Slavonia*, *Baranja and western Sirmium* – Tymczasowa Administracja Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wschodniej Slawonii, Baranii i Zachodniego Sirmium) – Chorwacja 1996-1998;
- UNIPTF (*United Nations International Police Task Force* – Międzynarodowa Grupa Policyjna ONZ) – Bośnia i Hercegowina 1996-2002;
- UNMOT (*United Nations Mission of Observers in Tajikistan* – Misja Obserwatorów Organizacji Narodów Zjednoczonych w Tadżykistanie) – 1998-2000;
- UNMIK (*United Nations Interim Administration Mission in Kosovo* – Misja Tymczasowej Administracji Narodów Zjednoczonych w Kosowie) – 1999-2008;

[17] Dz. U. z 2002 r., nr 207, poz. 1755; z 2009 r., nr 102, poz. 841.

[18] Dz. U. z 2002 r., nr 192, poz. 1607; z 2004 r., nr 6, poz. 43; z 2006 r., nr 108, poz. 741 oraz z 2008 r., nr 207, poz. 1294.

[19] Dz. U. z 2003 r., nr 110, poz. 1042; z 2011 r., nr 94, poz. 553.

[20] Dz. U. z 2003 r., nr 23, poz. 188.

[21] Dz. U. z 2011 r., nr 205, poz. 1203.

[22] Por. http://www.info.policja.pl/inf/wspolpraca-miedzynarod/misje-pokojowe/47732, Misje-pokojowe-informacje-ogolne.html [dostęp: 03.06.2015].

- UNOMIG (*United Nations Observer Mission in Georgia* – Misja Obserwacyjna Organizacji Narodów Zjednoczonych w Gruzji) – 2003-2009.

2. Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE):

- Chorwacja (1998-2001).

3. Unii Zachodnioeuropejskiej:

- MAPE (*Multinational Advisory Police Element* – Wielonarodowy Policyjny Element Doradczy w Albanii) – 1997-2001.

4. Unii Europejskiej:

- EUPOL PROXIMA (*European Union Police Mission in the former Yugoslav Republic of Macedonia* – Misja Policyjna Unii Europejskiej w byłej Jugosławiańskiej Republice Macedonii) – 2004-2005;
- EUPM (*European Union Police Mission* – Misja Policyjna Unii Europejskiej) – Bośnia i Hercegowina – 2003-2012;
- AMIS II (*The African Union Mission in Sudan* – Misja Unii Afrykańskiej w Sudanie; EU Support to AMIS – wojskowo-cywilna misja wsparcia dla AMIS) – 2005-2006.

5. Inicjatywa Departamentu Stanu USA:

- Polski Kontyngent Policyjny dla Wsparcia Irackich Sił Policyjnych w Republice Iraku – 2004-2005.

Pierwsza grupa policyjna udała się na misję 27.03.1992 roku w rejon byłej Jugosławii. Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów, Komenda Główna Policji wytypowała i przygotowała 30 policjantów do służby w misji UNPROFOR. Ogółem służyło w niej 92 funkcjonariuszy polskiej Policji. W czasie trwania misji Polskiej Grupy Policyjnej UNPROFOR, tj. w latach 1992-1995, do zadań policjantów należało głównie[23]:

- ochrona konwojów z pomocą humanitarną,
- ochrona ludności cywilnej i nadzorowanie przestrzegania praw człowieka,
- pomoc w rozładowaniu napięć etnicznych,
- obserwacja przemieszczania się uchodźców i osób wysiedlonych.

Obecnie polscy policjanci pełnią służbę w następujących misjach[24]:

- UNMIL (Liberia),
- EUPOL (Afganistan),
- EUMM (Gruzja),
- EULEX (Kosowo).

UNMIL (*The United Nations Mission in Liberia*) – Misja Narodów Zjednoczonych w Liberii została powołana 19 września 2003 roku rezolucją Rady Bezpieczeństwa S/RES/1509 jako wielowymiarowa operacja pokojowa, w której skład wchodzą komponenty: polityczny, militarny, policyjny, wymiaru sprawiedliwości, spraw cywilnych, praw człowieka, równości płci,

[23] Por. http://sbn.republika.pl/polic_mis_pok.html [dostęp: 03.06.2015].

[24] Por. http://www.info.policja.pl/inf/wspolpraca-miedzynarod/misje-pokojowe/47732, Misje-pokojowe-informacje-ogolne.html [dostęp: 03.06.2015].

ochrony praw dziecka, rozbrojenia, demobilizacji i reintegracji, informacji publicznej oraz wsparcia. Mandat UNMIL obejmuje[25]:

- nadzorowanie wprowadzania zawieszenia broni,
- ochronę personelu, obiektów i sprzętu ONZ,
- wspieranie pomocy humanitarnej i działań na rzecz ochrony praw człowieka,
- pomoc w reformie systemu bezpieczeństwa narodowego, w tym szkolenie lokalnej policji oraz formowanie nowej, zrestrukturyzowanej armii Liberii,
- wspieranie wdrażania w życie postanowień pokojowych.

Polski kontyngent policyjny do udziału w misji UNMIL utworzono *Uchwałą Rady Ministrów nr 8/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r.* Rotacja polskiego kontyngentu następuje cyklicznie w maju każdego roku. Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów, w jego skład wchodzi trzech funkcjonariuszy Policji. Cel kontyngentu sprowadza się do współudziału w ustanawianiu sprawnie i skutecznie działających służb porządku publicznego w Republice Liberii, a także przygotowywania oraz prowadzenia akcji i operacji policyjnych. Cel ten jest realizowany poprzez doradztwo, asystę i szkolenie Liberyjskiej Policji Narodowej[26].

Polscy policjanci służbę pełnią głównie w stolicy kraju Monrovii, gdzie tworzone są nowe struktury Narodowej Policji Liberii. Główne działania skupiają się na szkoleniu i stałym doradztwie kadry kierowniczej. Część funkcjonariuszy polskiego kontyngentu miała okazję brać udział w tworzeniu podstawowych struktur bezpieczeństwa w głębi kraju[27].

EUPOL (*European Union Police Mission in Afghanistan*) – Policyjna Misja Unii Europejskiej w Afganistanie została ustanowiona w ramach ESDP (*European Security and Defence Policy* – Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony) w czerwcu 2007 r. Jej mandat obejmuje współudział w tworzeniu odpowiednich warunków dla sformowania Narodowej Policji Afganistanu (ANP – *Afghan National Police*), która ma wypełniać swoją rolę zgodnie z międzynarodowymi standardami. Zadania misji skoncentrowane są na monitorowaniu, doradztwie i szkoleniu ANP. Polska jest zaangażowana w EUPOL na mocy *Uchwały Rady Ministrów nr 220/2007 z dnia 30 października 2007 r.,* która powołała Polski Kontyngent Misji Policyjnej Unii Europejskiej w Islamskiej Republice Afganistanu liczący 3 policjantów – ekspertów[28].

---

[25] Por. http://www.unic.un.org.pl/misje_pokojowe/unmil.php [dostęp: 05.06.2015].

[26] Por. http://www.info.policja.pl/inf/wspolpraca-miedzynarod/misje-pokojowe/55332, UNMIL-w-Liberii.html [dostęp: 05.06.2015].

[27] Por. tamże.

[28] Por. http://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/polityka_bezpieczenstwa/operacje_nato_i_ue/operacje_ue/#EUPOLAfghanistan [dostęp: 05.06.2015].

EUPOL wspiera reformy mające na celu odbudowę wiarygodnej, praworządnej i przestrzegającej prawa człowieka policji, która ma współdziałać z innymi organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości. Reformy w Policji są warunkiem powodzenia procesu przekazywania odpowiedzialności za bezpieczeństwo kraju władzom afgańskim[29].

Obecnie działania EUPOL są skoncentrowane na[30]:

- poprawie zarządzania, nadzoru i komunikacji w Policji,
- zwalczaniu przestępczości kryminalnej i korupcji,
- zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości (identyfikacja i ocena zagrożeń oraz wypracowanie decyzji w reakcji na problemy/zagrożenia – tzw. *Intelligence-Led Policing*),
- rozwinięciu współpracy Policji z innymi organami ścigania, w szczególności z prokuraturą,
- propagowaniu praw człowieka, w tym również równouprawnienia kobiet w Policji afgańskiej.

EUMM (*European Uunion Monitoring Mission in Georgia*) – Misja Obserwacyjna w Gruzji pod egidą UE została uruchomiona w następstwie konfliktu rosyjsko-gruzińskiego z sierpnia 2008 roku. Decyzja o zaangażowaniu operacyjnym w Gruzji została podjęta w Brukseli w dniu 15 września 2008 roku. Mandat misji przewiduje[31]:

- wyłącznie obserwacyjny charakter obecności,
- zaangażowanie na całym terytorium Gruzji,
- komplementarność wysiłków misji z ONZ i OBWE (ze względu na sprzeciw Rosji obie misje zakończyły swą działalność w czerwcu 2009 roku),
- ścisłą koordynację działań misji z innymi instrumentami UE.

Główne cele misji zostały określone jako[32]:

- stabilizacja,
- normalizacja stosunków,
- budowa zaufania.

Polscy policjanci pełnią służbę w Gruzji od 26 września 2008 roku na podstawie Uchwały Nr 190/2008 Rady Ministrów z dnia 24 września 2008 roku *w sprawie utworzenia kontyngentu policyjnego wydzielonego do udziału w Misji Obserwacyjnej Unii Europejskiej w Gruzji, EUMM Georgia*. Rotacja polskiego kontyngentu, w skład którego może wchodzić do 20 policjantów, następuje cyklicznie w marcu każdego roku. Polscy funkcjonariusze współtworzą jeden z najważniejszych sztabów regionalnych wchodzących w struktury misji. Służą w Komendzie Głównej EUMM w Tbilisi oraz tak

[29] Por. http://www.info.policja.pl/inf/wspolpraca-miedzynarod/misje-pokojowe/55334, EUPOL-w-Afganistanie.html [dostęp: 06.06.2015].

[30] Por. tamże.

[31] Por. http://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/polityka_bezpieczenstwa/operacje_nato_i_ue/operacje_ue/#EUMM Gruzja [dostęp: 06.06.2015].

[32] Por. tamże.

zwanych Biurach Terenowych EUMM w Mtskheta, Gori oraz Zugdidi. Wykonują wiele różnorodnych zadań związanych z zarządzaniem i organizacją służby w danych regionach, koordynacją współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z wypełnianiem celów misji, czyli: patrolowaniem i kontrolowaniem strefy przygranicznej, sprawdzaniem funkcjonowania gruzińskich punktów kontrolnych oraz odbywaniem spotkań z miejscową ludnością. Obserwatorzy mają obowiązek reagować na każdy przypadek naruszeń praw człowieka i podejmować działania zmierzające do uwrażliwienia w tym względzie właściwych organów miejscowych władz[33].

EULEX (*European Union Rule of Law Mission in Kosovo*) – Misja Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie to największa misja cywilna UE. Została utworzona na podstawie dokumentu Rady Unii Europejskiej – *Wspólne Działanie Rady 2008/124/WPZiB z dnia 4 lutego 2008 roku w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie, EULEX KOSOWO*. Misja ma przede wszystkim charakter techniczny: doradczy, mentorski i monitorujący, ale posiada także ograniczony mandat wykonawczy. Do zadaniach misji należy wspieranie i umacnianie władz i administracji Kosowa, rozwój niezależnego i wieloetnicznego systemu sądowniczego, policji i służb celnych, wolnych od nacisków politycznych i działających zgodnie z międzynarodowymi standardami[34].

Polska, na mocy *Uchwały Rady Ministrów nr 255/2008 roku z dnia 02.12.2008 roku*, aktywnie angażuje się w misję – posiada najliczniejszą reprezentację (ok. 155 osób). Polski Kontyngent Policyjny w Kosowie składa się z dwóch komponentów:

- Jednostki Specjalnej Polskiej Policji (JSPP) ze stanem osobowym 115 policjantów (czas służby – 6 miesięcy),
- grupy ekspertów (do 20 policjantów, liczebność uzależniona od pozytywnego zakwalifikowania przez władze misji EULEX, czas służby – 1 rok).

Funkcjonariusze Polskiego Kontyngentu Policyjnego zajmują się rozwijaniem i wzmacnianiem wieloetnicznych służb policyjnych oraz wspomaganiem lokalnych organów odpowiedzialnych za zapewnienie przestrzegania prawa, bezpieczeństwa i porządku publicznego w Kosowie[35].

---

[33] Por. http://www.info.policja.pl/inf/wspolpraca-miedzynarod/misje-pokojowe/55335, EUMM-w-Gruzji.html [dostęp: 06.06.2015].

[34] Por. http://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/polityka_bezpieczenstwa/operacje_nato_i_ue/operacje_ue/#EULEXKosovo [dostęp: 06.06.2015].

[35] Por. http://www.info.policja.pl/inf/wspolpraca-miedzynarod/misje-pokojowe/55336, EULEX-Kosowo.html [dostęp: 06.06.2015].

Podsumowanie

Funkcjonariusze polskiej Policji, którzy pełnią służbę w misjach poza granicami kraju wykonują zadania z zakresu obserwacji, inspekcji, szkolenia, przestrzegania praw człowieka czy pomocy humanitarnej. Ten szeroki wachlarz działań oraz ilość misji w różnych regionach świata, w które zaangażowani są polscy policjanci wskazuje na ich wysoki profesjonalizm i wyszkolenie oraz uznanie na arenie międzynarodowej.

Jako dowód uznania profesjonalizmu polskich policjantów można uznać powierzanie im wysokich stanowisk w strukturach organizacyjnych misji pokojowych, np. szefa sztabu IPTF w Bośni i Hercegowinie, zastępcy dowódcy ds. administracyjnych UNMIK, komendantów regionalnych w Bośni i Hercegowinie czy też doradcy policyjnego szefa misji UE w Sudanie. Funkcjonariusze polskich kontyngentów policyjnych pełnili służbę na stanowisku doradcy ministra spraw wewnętrznych w Bośni i Hercegowinie, dowódcy stacji, oficerów szkoleniowych i ds. praw człowieka[36]. Łącznie w polskich kontyngentach policyjnych służbę pełniło 3 314 policjantów w tym 96 kobiet[37].

Zawarta w niniejszym artykule charakterystyka udziału polskiej Policji w misjach poza granicami kraju dowodzi, że funkcjonariusze polskiej Policji wnoszą istotny wkład w działania na rzecz budowy międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Bibliografia

1. Hołyst Brunon, *Policja na świecie*, LexisNexis, Warszawa, 2011.
2. Pieprzny Stanisław, *Policja. Organizacja i funkcjonowanie,* Wolters Kluwer Polska, Warszawa, 2011.
3. *Ustawa z dnia z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji*, Dz. U. z 2015 r., poz. 529.
4. Zarządzenie nr 1158 Komendanta Głównego Policji z dnia 17 października 2005 roku w sprawie powołania oraz określenia organizacji, zakresu działania i właściwości terytorialnej służby Lotnictwo Policji, Dz. Urz. KGP, nr 17, poz. 117.

Źródła internetowe

1. http://sbn.republika.pl/polic_mis_pok.html.
2. http://www.mdk2.lublin.pl/Kosowo/?page=default2.
3. http://www.msz.gov.pl/.
4. http://www.policja.pl/.

[36] Por. http://www.mdk2.lublin.pl/Kosowo/?page=default2 [dostęp: 06.06.2015].

[37] Por. http://www.info.policja.pl/inf/wspolpraca-miedzynarod/misje-pokojowe/47732 Misje-pokojowe-informacje-ogolne.html [dostęp: 06.06.2015].

5. http://www.unic.un.org.pl/misje_pokojowe/unmil.php.
6. Internetowy Słownik Języka Polskiego PWN, http://sjp.pwn.pl/sjp/policja;2571921.

QUOTA SHARE OF POLISH POLICE MISSIONS OUTSIDE THE COUNTRY

Abstract: Through the participation of soldiers and officers in missions and operations abroad, Poland is actively involved in shaping the international security. The biggest formation, outside the Armed Forces, which takes part in missions abroad is the Police. Since 1992, Polish policemen have been taking part in missions under the auspices of the UN, the OSCE and the EU. The purpose of this article is to shed light on the participation of Polish police officers in missions abroad and to identify their contribution to the efforts to build international peace based on the experiences of the missions in Liberia, Afghanistan, Kosovo and Georgia.